

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่ง
ท่อนล่าง โดยการศึกษาแบบแบบผสานวิธี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ แบบกรณีศึกษา ร่วมกับการวิจัย
เชิงคุณภาพ ได้แสดงผลการศึกษเป็น 4 ด้าน ดังนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัย
- 4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมวิจัย
- 4.3 ผลจากการให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาต
ครึ่งท่อนล่าง
- 4.4 ประโยชน์ ข้อควรปรับปรุงของโปรแกรม และข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อม

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้เข้าร่วมวิจัยคือผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่างที่ใช้วีลแชร์ จำนวน 3 คน แสดงข้อมูลทั่วไป
ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมวิจัย

ผู้เข้าร่วมวิจัย	อายุ	เพศ	ระดับการศึกษา	สถานภาพ	ระยะเวลาที่ได้รับบาดเจ็บไขสันหลัง	ระดับไขสันหลังที่ได้รับบาดเจ็บ	ASIA scale	dynamic sitting balance grade*	hypertonicity scale**ของระยางค์ล่าง
คนที่ 1	20	ชาย	มัธยมศึกษาปีที่ 1	โสด	7 ปี 1 เดือน	L1	B	fair	moderate
คนที่ 2	35	ชาย	ปวช.	คู่	4 ปี 5 เดือน	T10	C	fair	mild
คนที่ 3	23	หญิง	มัธยมศึกษาปีที่ 6	โสด	3 ปี 11 เดือน	T12	C	fair	no

*ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินโดยประเมินตาม functional balance grades (52)

**ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินโดยประเมินตาม hypertonicity scale (54)

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมวิจัย

4.2.1. นายเอกสิทธิ์

ผู้เข้าร่วมวิจัยเพศชาย อายุ 20 ปี ประสบอุบัติเหตุประต้อลลรอยด์ล้มทับ ทำให้มีอาการขาและอ่อนแรงของขาทั้งสองข้าง เอกสิทธิ์ได้รับการวินิจฉัยว่าได้รับบาดเจ็บไขสันหลัง (spinal cord injury) ระดับ L1 จากนั้นญาตินำส่งโรงพยาบาลใกล้บ้าน ปัจจุบันได้รับการบาดเจ็บมาแล้ว 7 ปี 1 เดือน ก่อนได้รับบาดเจ็บกำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เอกสิทธิ์อาศัยอยู่กับครอบครัวที่ประกอบด้วยมารดา พ่อเลี้ยง พี่สาว พี่เขย และหลานๆ รวม 8 คน ลักษณะของที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น บริเวณพื้นหน้าบ้านและด้านข้างของบ้านเป็นพื้นปูนขัดมัน ถนนในซอยเข้าบ้านและพื้นที่จอดรถเป็นหินคลุก ซึ่งเป็นทางผ่านก่อนเข้าสู่ตัวบ้าน เวลาฝนตกจะทำให้พื้นที่จอดรถเป็นหลุมเป็นบ่อ ก่อนเข้าสู่ตัวบ้านมีทางต่างระดับสูงประมาณ 5 เซนติเมตร ที่นอนอยู่ชั้นล่างบนฟูกที่สูงจากพื้นประมาณ 10 เซนติเมตร โดยต้องได้รับการช่วยเหลือเมื่อต้องย้ายตัวจากวิลแชร์ลงไปที่ฟูก ห้องน้ำอยู่ชั้นล่าง ขนาดประมาณ 3×4 เมตร ประตูห้องน้ำกว้างประมาณ 85 เซนติเมตร ไม่มีธรณีประตู เมื่อเข้าไปภายในห้องน้ำทางขวามือเป็นอ่างเก็บน้ำถาวรปูด้วยกระเบื้องไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ ด้านในสุดเป็นชักโครก บริเวณภายในห้องน้ำสามารถเข็นวิลแชร์เข้าได้ แต่ไม่สามารถหมุนเลี้ยววิลแชร์ได้ บ้านของเอกสิทธิ์ใกล้กับที่ทำงานของมารดา ระยะทางประมาณ 300 เมตร บริเวณใกล้เคียงกับบ้านมีร้านอาหารตามสั่งและร้านขายก๋วยเตี๋ยวอยู่ข้างถนนใหญ่ ระยะทางห่างจากบ้านประมาณ 200 เมตร ถนนใหญ่เป็นถนนลาดยาง 2 เลน ไม่มีฟุตบาท ด้านข้างหนึ่งของถนนมีหญ้าขึ้น อีกด้านหนึ่งเป็นคลอง

หลังจากได้รับบาดเจ็บเอกสิทธิ์ได้รับการฝึกใช้วิลแชร์แบบพื้นฐานเท่านั้น ได้แก่ การเคลื่อนย้ายตัวจากวิลแชร์ไปที่เตียงในระดับเดียวกัน และการเข็นวิลแชร์ในทางเรียบไม่มีสิ่งกีดขวาง เมื่อออกจากโรงพยาบาลมาอยู่ที่บ้าน เอกสิทธิ์สามารถทำกิจวัตรประจำวันขึ้นพื้นฐานได้เอง ยกเว้นการย้ายตัวลงที่นอน และการเข็นผ่านทางต่างระดับและทางขรุขระ เอกสิทธิ์ไม่เคยเข็นวิลแชร์ออกนอกบ้านด้วยตนเอง เมื่อต้องไปพบแพทย์ตามการนัดหมายที่โรงพยาบาล จะให้พี่เขยอุ้มขึ้นรถและให้ญาติช่วยเข็นวิลแชร์ เอกสิทธิ์ไม่ได้กลับไปศึกษาต่อ และไม่ได้ประกอบอาชีพ ใช้เวลาส่วนใหญ่นอนเล่นอยู่บนแคร่ที่ตั้งอยู่หน้าบ้าน ในด้านปฏิสัมพันธ์ทางสังคม เอกสิทธิ์มีเพื่อนในสมัยที่ยังเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเพื่อนๆจะมาพบเอกสิทธิ์ที่บ้าน แต่ไม่เคยออกไปเที่ยวด้วยกันนอกบ้าน ส่วนปฏิสัมพันธ์กับผู้วิจัย เอกสิทธิ์มีท่าทีที่เป็นมิตร แสดงความรู้สึกและทัศนคติได้ และร่วมมือในการวิจัยได้จนแล้วเสร็จ

ในเดือนพฤษภาคม ปี พ.ศ. 2553 เอกสิทธิ์เข้ารับการรักษาที่ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลศิริราช เพื่อเพิ่มความสามารถในการดูแลตนเอง เมื่อทำการประเมินแรกรับในด้าน

ทักษะการเคลื่อนไหว (motor skill) พบว่ากำลังกล้ามเนื้อของระยางค์บน (upper extremities) แข็งแรงคืออยู่ในระดับ 5 กำลังกล้ามเนื้อของระยางค์ล่าง (lower extremities) อยู่ในระดับ 0 ตามการประเมิน manual muscle testing (55) มีอาการเกร็ง (spasticity) ของระยางค์ล่างอยู่ในระดับปานกลาง (moderate) ตาม hypertonicity scale (54) และการทรงตัวในท่านั่งขณะเคลื่อนไหว (dynamic sitting balance) อยู่ในระดับปานกลาง (fair) ตาม functional balance grades (52)

ประสบการณ์การใช้วีลแชร์ก่อนเข้าร่วมวิจัยของเอกสิทธิ์ เป็นประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการใช้วีลแชร์ เนื่องจากเคยประสบอุบัติเหตุในการใช้วีลแชร์ ทำให้ไม่กล้าที่จะทำอะไรด้วยตนเองมากนัก โดยเล่าว่า “ผมเข็นรถเข็นเองได้ แต่ไม่ค่อยกล้าเข็น ผมกลัวล้ม เพราะเคยล้มอยู่ที่โรงพยาบาลเก่า ตอนที่เข็นตัวจากรถ [วีลแชร์: ผู้วิจัย] ขึ้นเตียง รถหงายหัวกระแทกพื้น อยู่ที่บ้านก็ไม่ได้ไปที่ไหน ไม่กล้าไป กลัวจะล้มอีก ” ซึ่งสอดคล้องกับการสังเกตของผู้วิจัยพบว่าขณะทำโปรแกรมการวิจัย เอกสิทธิ์จะกลัวและกังวล ไม่กล้าเข็นวีลแชร์ เพราะกลัวตก กลัวเรื่องการทรงตัว อีกทั้งยังกังวลเมื่อมีคนมอง ไม่มีความมั่นใจเวลาเข็นวีลแชร์ออกสู่ชุมชน “ผมไม่กล้าที่จะออกข้างนอก กลัวสายตาคน ไม่มั่นใจเวลามีคนมอง ”

4.2.2 นายหนันทวุฒิ

ผู้เข้าร่วมวิจัย เพศชาย อายุ 35 ปี ได้รับการวินิจฉัยว่าได้รับบาดเจ็บไขสันหลัง (spinal cord injury) ระดับ T10 จากการถูกยิง ได้รับบาดเจ็บมา 4 ปี 5 เดือน ก่อนได้รับบาดเจ็บประกอบอาชีพรับจ้างก่อสร้างรายได้วันละประมาณ 350 บาท ลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น อยู่ในซอยที่รถสวนกันได้พอดี ในซอยมีรถเข้าออกไม่มาก เพราะซอยลึกประมาณ 200 เมตรเท่านั้น บริเวณสุดซอยเป็นวัดที่ห่างจากบ้านของหนันทวุฒิประมาณ 50 เมตร หน้าปากซอยติดกับถนนใหญ่มีรถวิ่งไปมาจำนวนมาก โดยด้านข้างของถนนเป็นตึกแถวที่มีฟุตบอลที่วีลแชร์สามารถขึ้นได้ ตึกแถวทำกิจการหลายอย่างเช่น ร้านเกม ร้านทำผม บ้านของหนันทวุฒิอาศัยอยู่หลายครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยภรรยา ลูกๆ บิดา มารดาและพี่น้องรวมประมาณ 20 คน ใช้การแบ่งกันเป็นห้องๆ โดยห้องของหนันทวุฒิอยู่ชั้นล่างเป็นห้องขนาดเล็กประมาณ 3 × 4 เมตร ไม่มีธรณีประตู ประตูห้องกว้างประมาณ 90 เซนติเมตร ในห้องมีเตียงแบบโรงพยาบาล 1 เตียง โดยเตียงมีความสูงเท่ากับเบาะของวีลแชร์ หนันทวุฒินอนบนเตียงและภรรยาอนกับพื้นด้านล่าง ห้องน้ำอยู่ด้านข้างของห้องนอน เป็นห้องน้ำขนาดเล็กประมาณ 2×2.5 เมตร สามารถเข็นวีลแชร์เข้าไปได้แต่หมอนเลี้ยวกลับไม่ได้ ชักโครกตั้งอยู่ด้านตรงข้ามกับประตูใกล้กับกำแพง ระยะห่างระหว่างชักโครกกับกำแพงประมาณ 15 เซนติเมตร ทำให้เวลาเอื้อมมือไปสวนอุจจาระแขนจะชนติดกับกำแพง ทำให้สวนอุจจาระไม่ได้

กำแพงด้านข้างของห้องน้ำมีฝักบัว โดยความสูงของฝักบัวอยู่ในระยะเอื้อมถึงเมื่อนั่งชักโครก ซึ่งเวลาอาบน้ำนั้นทวดิจะต้องย้ายตัวจากวิลแชร์ไปที่ชักโครก

หลังจากได้รับบาดเจ็บนั้นทวดิได้รับการฝึกการใช้วิลแชร์ขึ้นพื้นฐาน ได้แก่ การขึ้นวิลแชร์ในทางเรียบและทางลาด และการย้ายจากวิลแชร์ไปที่เตียงและชักโครกที่มีความสูงระดับเดียวกับเบาะของวิลแชร์ เมื่อกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านในระยะแรกนั้นทวดิยังต้องให้ภรรยาช่วยเหลือในการทำกิจวัตรประจำวันเกือบทุกด้าน และทำใจไม่ได้กับการที่ขาอ่อนแรง หลังจากผ่านไปประมาณ 1 ปีกว่า นั้นทวดิสามารถช่วยเหลือตนเองด้านกิจวัตรประจำวันพื้นฐานได้ ยกเว้นการสวนอุจจาระ ปัจจุบันนั้นทวดิไม่ได้ประกอบอาชีพ กิจกรรมยามว่างของนั้นทวดิคือการปลูกต้นไม้ และการพูดคุยกับเพื่อนที่บวชเป็นพระอยู่ที่วัดใกล้บ้าน นั้นทวดิแสดงท่าทีที่เป็นมิตรกับผู้วิจัยและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัยจนแล้วเสร็จ

ในเดือนสิงหาคม 2553 เข้ารับการรักษาทันทีทางเวชศาสตร์ฟื้นฟูเพื่อฝึกการสวนปัสสาวะ การประเมินก่อนเข้าร่วมวิจัยทางด้านทักษะการเคลื่อนไหวพบว่ากำลังกล้ามเนื้อของระยางค์บนแข็งแรงดีอยู่ในระดับ 5 กำลังกล้ามเนื้อของระยางค์ล่างทั้ง 2 ข้างอยู่ในระดับ 2 ตามการประเมิน manual muscle testing (55) และมีอาการเกร็งเพียงเล็กน้อย (mild) ตาม hypertonicity scale (54) และการทรงตัวในท่านั่งขณะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปานกลาง (fair) ตาม functional balance grades (52) ประสิทธิภาพการใช้วิลแชร์ก่อนเข้าร่วมวิจัยนั้น นั้นทวดิยังไม่สามารถใช้วิลแชร์ในการช่วยเหลือตนเองได้ในบางขั้นตอน เช่น การย้ายตัวจากวิลแชร์ขึ้นหรือลงรถกระบะที่บ้าน โดยนั้นทวดิกล่าวว่า

“ผมไม่เคยไปห้าง ไม่เคยไปบ้านเพื่อน ไม่เคยไปกินข้าวนอกบ้าน ไม่เคยออกไปไหนทั้งสิ้น เคยแต่เข็นรถเข็นไปวัดที่อยู่ติดกับบ้าน ของก็มีแต่คนอื่นซื้อให้ เพราะยังเข็นรถเข็นหรือรถกระบะเองไม่ได้ ต้องมีคนช่วยอุ้ม เวลาไปโรงพยาบาล ก็ต้องให้ลูกน้องมาช่วยอุ้มขึ้นกระบะติดแคป อุ้มขึ้นด้านหลัง นอนไปเลย”

จากการประเมินพบว่าความสามารถในการเคลื่อนย้ายตัวจากวิลแชร์ไปยังรถยนต์นั่งส่วนบุคคลนั้นทวดิยังไม่สามารถทำได้ อีกทั้งนั้นทวดิยังไม่มั่นใจเมื่อต้องใช้วิลแชร์ออกนอกบ้าน ซึ่งเกิดจากความไม่มั่นใจเมื่อต้องเข้าสู่ชุมชน โดยนั้นทวดิสะท้อนความรู้สึกในปัญหาด้านนี้ด้วยคำพูดที่ว่า “ผมไม่มั่นใจเวลาออกนอกบ้าน ที่จริงผมก็เข็นเองได้ แต่มันไม่เคยออกไปทำนองเอง”

4.2.3 นางสาวปราณี

ผู้เข้าร่วมวิจัย เพศหญิง อายุ 23 ปี ได้รับอุบัติเหตุตกจากบันได และได้รับการวินิจฉัยว่าบาดเจ็บไขสันหลัง (spinal cord injury) ระดับ T12 ปัจจุบันได้รับบาดเจ็บมาแล้ว 3 ปี 11 เดือน ก่อนได้รับบาดเจ็บกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปราณีอาศัยอยู่กับบิดา มารดา และน้องชาย ที่อยู่อาศัยเป็นบ้านปูนชั้นเดียว สภาพภายในบ้านได้รับการปรับให้เหมาะสมกับการใช้วีลแชร์แล้ว ไม่มีธรณีประตู ไม่มีประตูห้องน้ำแต่ใช้ม่านกั้น เนื่องจากบิดาของปราณีกลัวว่าปราณีอาจจะประสบอุบัติเหตุภายในห้องน้ำ บริเวณรอบบ้านเป็นดินลูกรัง เมื่อฝนตกดินจะเปียกน้ำทำให้เซ็นวีลแชร์ล้ามาก และมีเนินดินจากการถมที่ดิน มีลักษณะเป็นทางลาดขรุขระสูงประมาณ 30 เซนติเมตร ที่เป็นอุปสรรคต่อการใช้วีลแชร์ โดยเนินดินกั้นอยู่ระหว่างบ้านของปราณีและบ้านยาย เมื่ออยู่บ้านปราณีมักจะไปคุยกับยายที่บ้านเสมอ ปราณีได้รับการฝึกใช้วีลแชร์ขั้นพื้นฐาน เช่น การย้ายตัวจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งในความสูงระดับเดียวกับเบาะ การเซ็นวีลแชร์ในทางเรียบ และทางลาด ระยะแรกของการได้รับบาดเจ็บปราณียังช่วยตัวเองได้ไม่มากนัก เนื่องจากปัญหาการนั่งทรงตัว โดยมีมารดาเป็นผู้ดูแลช่วยเหลือ หลังจากผ่านไปประมาณ 1 ปี ปราณีช่วยเหลือตนเองขั้นพื้นฐานได้ทั้งหมด เช่น การอาบน้ำโดยต้องย้ายตัวไปนั่งที่ชักโครก การเซ็นวีลแชร์ไปบ้านยายด้วยตนเอง และการสวนปัสสาวะ

หลังจากได้รับบาดเจ็บปราณีไม่ได้กลับไปศึกษาต่อ อย่างไรก็ตามปราณีได้สมัครการศึกษาสำหรับการประกอบอาชีพสำหรับผู้พิการและได้เข้าไปศึกษาในด้านกราฟฟิก โดยต้องนอนที่หอพักของโรงเรียน ขณะที่อยู่ที่โรงเรียนปราณีต้องช่วยเหลือตนเองทั้งหมด โดยมีเพื่อนที่ใช้วีลแชร์เป็นผู้แนะนำและช่วยเหลือ หลังจากนั้นปราณีได้ประกอบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเกี่ยวกับการทำกราฟฟิกรายได้ประมาณ 6,000 บาท และอยู่หอพักคนเดียว เดินทางไปทำงานโดยเซ็นวีลแชร์ ระยะทางประมาณครึ่งกิโลเมตร ซึ่งญาติของปราณีสนับสนุนให้ปราณีดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ โดยปราณีเล่าว่า “ก่อนหน้านี้นูเรียนที่ศูนย์ฝึกอาชีพ เกี่ยวกับกราฟฟิกคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นก็ไปทำงานที่บริษัท นูถามแม่ว่าให้ไปมั๊ย เพราะต้องอยู่หอคนเดียว แม่ก็ให้ไป”

ขณะที่เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้ ปราณีลาออกจากการเป็นพนักงานแล้ว เนื่องจากปัญหา รายได้น้อยไม่เพียงพอกับรายจ่าย ที่ส่วนใหญ่หมดไปกับค่าเช่าหอพัก และปัญหาต้องนั่งอยู่บนวีลแชร์เป็นเวลานาน ซึ่งปราณีกังวลว่าจะเกิดผลกดทับได้ ปัจจุบันก่อนเข้าร่วมวิจัยปราณีให้มารดาซื้อลูกบิดมาให้ และร้อยลูกบิดเป็นพวงกุญแจเพื่อนำไปขาย ประสบการณ์การใช้วีลแชร์ของปราณีเป็นประสบการณ์ที่กล้าที่จะลองทำแม้ไม่ได้รับการฝึกมาก่อน ปราณีกล่าวว่า “หนูเซ็นรถล้มตั้งหลายครั้งแล้ว นับไม่ถ้วน ก่อนมาโรงพยาบาลก็ล้ม คือ ลองกระดกรถ ยกล้อหน้า แล้วมันทรงตัวไม่อยู่เลยหายไปเลย หัวกระแทกพื้น ต้องเรียกแม่มาช่วย” จากการสอบถามเพิ่มเติมปราณีเล่าว่า เห็นเพื่อนที่กระดกล้อหน้าได้ดีหรือใช้วีลแชร์ขึ้นบันไดได้ เมื่อเห็นแล้วอยากจะทำได้แบบเพื่อนบ้าง จึง

ลองกระดกคิ้วหน้าของวิลแชร์เอง อีกทั้งปราณีประสบอุบัติเหตุจากการใช้วิลแชร์บ่อยครั้ง เช่น การตกจากวิลแชร์ขณะย้ายตัว ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินและสังเกตก่อนการฝึกโปรแกรมฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ในการวิจัยพบว่า ปราณีไม่ลืมหูลืมตาวิลแชร์ขณะทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การยกตัวเพื่อป้องกันแผลกดทับขณะนั่งบนวิลแชร์ การเอื้อมหยิบของจากที่สูงหรือการก้มหยิบของจากที่ต่ำ ซึ่งแสดงถึงความไม่ปลอดภัยขณะใช้วิลแชร์

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ปราณีเข้ารับการรักษาที่ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลศิริราช เพื่อตรวจกระเพาะปัสสาวะ และลดอาการปวดบริเวณต้นขาทั้ง 2 ข้าง เมื่อประเมินก่อนเข้าร่วมวิจัย พบว่ากำลังกล้ามเนื้อของระยางค์บนแข็งแรงดีอยู่ในระดับ 5 กำลังกล้ามเนื้อของระยางค์ล่างข้างขวาอยู่ในระดับ 2 ส่วนข้างซ้ายอยู่ในระดับ 1 ตามการประเมิน manual muscle testing (55) ไม่มีอาการเกร็งของระยางค์ล่าง ตามการประเมิน hypertonicity scale (54) และการทรงตัวในท่านั่งขณะเคลื่อนไหวอยู่ในระดับปานกลาง (fair) ตาม functional balance grades (52)

4.3 ผลจากการให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วิลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง

ในงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาผลของการฝึกทักษะการใช้วิลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยโปรแกรมจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่

1. การฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ ในสาขากิจกรรมบำบัด ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู โรงพยาบาลศิริราช
2. การฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ โดยการทำกิจกรรมในพื้นที่ของโรงพยาบาลศิริราช
3. การฝึกทักษะการใช้วิลแชร์นอกโรงพยาบาล

ในแต่ละขั้นตอนจะฝึกขั้นตอนละ 3 ครั้ง หลังจากให้โปรแกรมในแต่ละครั้งแล้ว ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินทักษะการใช้วิลแชร์ที่ผู้วิจัยดัดแปลงจากแบบประเมิน WST version 4.1 (27) โดยจะนำเสนอผลการวิจัยแบบกรณีศึกษาดังนี้

4.3.1 เอกสิทธิ์

เมื่อผู้วิจัยทำการประเมินแรกเริ่ม ในด้านความสามารถและความปลอดภัยในการใช้วิลแชร์ของเอกสิทธิ์จากแบบประเมินทักษะการใช้วิลแชร์พบว่า ทักษะการเข็นวิลแชร์ไปข้างหน้า การเลี้ยวหมุนในที่แคบ การเข็นถอยหลัง การเอื้อมหยิบของจากที่สูง การเคลื่อนย้ายตัวจากวิลแชร์ไปที่เตียงและจากเตียงมาที่วิลแชร์ การเข็นขึ้นและลงทางลาด การเข้าและออกจากลิฟต์ และการเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์ เป็นทักษะที่ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถทำได้และมีความปลอดภัย

อย่างไรก็ตาม ทักษะการพับเก็บเบาะวีลแชร์และการเปิดใช้วีลแชร์ การเข็นผ่านประตูทั้งบานพับและบานเลื่อน การหยิบวัตถุจากพื้น การถ่ายน้ำหนักบริเวณก้นขณะนั่งวีลแชร์ การหลบหลีกสิ่งกีดขวางไปทางซ้ายและขวา การยกล้อหน้าวีลแชร์บนทางเรียบ การข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร การขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร การเคลื่อนย้ายตัวเพื่อขึ้นและลงแท็กซี่ การเอื้อมมือเพื่อกดเงินสดหรือเอื้อมไปที่เคาน์เตอร์ฝาก-ถอนของธนาคาร การขึ้นและลงบันไดเลื่อน การเลี้ยวและการเข็นผ่านฝูงชนในซูเปอร์มาเกต การเอื้อมหรือก้มหยิบของจากชั้นวางสินค้า การจัดการกับของในมือ (carry object) เพื่อเข็นวีลแชร์ และการเข็นไปที่เคาน์เตอร์เพื่อชำระค่าสินค้า เอกสิทธิ์ยังไม่สามารถทำได้และ/หรือไม่มีความปลอดภัยขณะทำทักษะนั้น ซึ่งร้อยละของการประเมินแรกรับในด้านความสามารถในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เท่ากับร้อยละ 38.71 และร้อยละของความปลอดภัยในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เท่ากับ 58.06 แต่หลังจากให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง พบว่าความสามารถและความปลอดภัยในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 96.77 ทั้งสองด้าน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินทักษะการใช้วีลแชร์ก่อนเข้าร่วมวิจัย และขณะเข้าร่วมวิจัยของเอกสิทธิ์

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	1. เดินไปข้างหน้า 10 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
2. เดินไปข้างหน้า 10 เมตร ในเวลา 30 วินาที	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
3. การเดินไปข้างหน้าในระยะทาง 100 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
4. การพับเก็บเบาะวีลแชร์และการเปิดเบาะเพื่อใช้วีลแชร์		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	5. การเลี้ยวหมุนกลับวีลแชร์ในพื้นที่ 1.5×1.5 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
6. การเข็นถอยหลัง 5 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
7. เข็นผ่านทางแคบขนาด 90 เซนติเมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
8. การเข็นผ่านประตูบานพับ (การเปิดประตู การเข็นผ่าน และ ปิดประตู)		×		×	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	9. การเข็นผ่านประตูบานเลื่อน (การเปิดประตู การเข็นผ่าน และปิดประตู)		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓
10. การเอื้อมหยิบของจากที่สูง	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
11. การหยิบวัตถุจากพื้น		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
12. การถ่าน้ำหนักบริเวณก้น ขณะนั่งวีลแชร์		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	13. การเคลื่อนย้ายตัวจาก วีลแชร์ไปที่เก้าอี้หรือเตียงระดับเดียวกันและย้ายตัวกลับมาที่วีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
14. การหลบหลีกสิ่งกีดขวางแบบสลับพื้นปลา		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
15. การเข็นขึ้นทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
16. การเข็นลงทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	17. การยกล้อหน้าวีลแชร์ บนทางเรียบไม่มีสิ่งกีดขวาง	x			x	✓		✓		✓		✓		✓		✓
18. ข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร	x			x	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
19. การขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร	x		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
20. การเคลื่อนย้ายตนเองจากวีลแชร์ไปยังเก้าอี้	x		✓			x	✓		✓		✓		✓		✓	
21. การเคลื่อนย้ายตนเองจากเก้าอี้ไปยังวีลแชร์	x		✓			x	✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

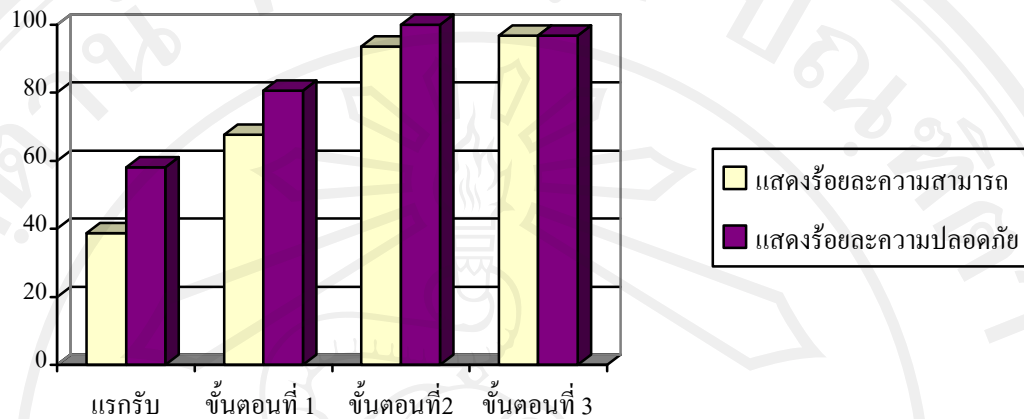
หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	22.การเข้าและออกจากลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
23.การเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
24. การเอื้อมมือไปที่ตู้กดเงินสดของธนาคาร		✗		✗		✗		✗	✓		✓		✓		✓	
25. การขึ้นบันไดเลื่อน		✗	✓			✗	✓			✗	✓		✓		✓	
26. การลงบันไดเลื่อน		✗	✓			✗	✓			✗	✓			✗		✗
27. การเลียวีลแชร์ภายในซูเปอร์มาเกต		✗		✗		✗		✗	✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะ ก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	28. การเข็นผ่านฝูงชน ภายในซูเปอร์มาเกต	x		x		x		x		✓		✓		✓		✓
29. การเอื้อมหรือการก้ม หยิบของจากชั้นวาง สินค้า	x		x		x		x		✓		✓		✓		✓	
30. การจัดการของใน มือ(carry object) เพื่อ เข็นวีลแชร์	x		x		x		x		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 4 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์																	
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3									
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย						
31. เดินล้อขึ้นไปทีแคบบริเวณคาน์เตอร์เพื่อชำระค่าสินค้า		x		x		x		x	✓		✓		✓		✓							
ร้อยละของคะแนน	38.71		58.06		67.74				80.65				93.55				100		96.77		96.77	

ภาพที่ 3 แสดงร้อยละของความสามารถและร้อยละของความปลอดภัย ในการทำทักษะการใช้วีลแชร์ในแต่ละขั้นตอนของนายเอกสิทธิ์

จากภาพที่ 3 แสดงว่าความสามารถและความปลอดภัยในการใช้วีลแชร์ของเอกสิทธิ์ มีทักษะที่เพิ่มขึ้นหลังจากได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ ทำให้ร้อยละของความสามารถในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 38.71 เป็นร้อยละ 96.77 และร้อยละของความปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.06 เป็นร้อยละ 96.77 แต่ในขั้นตอนที่ 3 (การฝึกนอกพื้นที่โรงพยาบาล) พบว่าร้อยละของความปลอดภัยลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเมื่อประเมินแรกจับในการลงบันไดเลื่อนพบว่า เอกสิทธิ์ไม่สามารถทำทักษะนี้ได้ และไม่พยายามที่จะทำ ผู้วิจัยจึงทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของความปลอดภัย อย่างไรก็ตามเมื่อได้รับการฝึกจากโปรแกรมการลงบันไดเลื่อนในขั้นตอนที่ 3 แล้ว เอกสิทธิ์ยังไม่สามารถลงบันไดเลื่อนได้เอง ซึ่งตามเกณฑ์การให้คะแนนของแบบประเมินจะให้คะแนนว่ายังไม่สามารถทำทักษะนี้ได้อย่างปลอดภัย ทำให้ร้อยละของความปลอดภัยลดลงร้อยละ 3.23 เมื่อเทียบกับคะแนนความปลอดภัยการใช้วีลแชร์ในขั้นตอนที่ 2 (เกณฑ์การให้คะแนนความปลอดภัยตามแบบประเมิน WST version 4.1 (27) ถือว่าการทำทักษะในหัวข้อนี้ได้อย่างปลอดภัย หรือไม่สามารทำทักษะนั้นได้และผู้เข้าร่วมวิจัยไม่พยายามที่จะทำทักษะนั้น หมายถึงทักษะในหัวข้อนี้มีความปลอดภัย)

4.3.2 นันทวุฒิ

การประเมินแรกรับในด้านความสามารถและความปลอดภัยในการใช้วีลแชร์ของ นันทวุฒิจากแบบประเมินทักษะการใช้วีลแชร์ พบว่าทักษะการเข็นวีลแชร์ไปข้างหน้า การพับและ การเปิดใช้เบาะวีลแชร์ การเข็นถอยหลัง การเข็นผ่านทางแคบ การเข็นผ่านประตูบานเลื่อน การ เอื้อมหยิบของจากที่สูง การหยิบวัตถุจากพื้น การถ่าน้ำหนักบริเวณก้นขณะนั่งวีลแชร์ การ เคลื่อนย้ายตัวจากวีลแชร์ไปที่เตียงและจากที่เตียงมาที่วีลแชร์ การหลบหลีกสิ่งกีดขวางไปทางซ้าย และขวา การเข็นขึ้นและลงทางลาด การเข้าและออกจากลิฟต์ การเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์ การเลียวีล แชร์ภายในซูเปอร์มาเกต และการจัดการของในมือ (carry object) เพื่อเข็นวีลแชร์ เป็นทักษะที่ ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถทำได้และมีความปลอดภัย

ในส่วนของทักษะการเลี้ยวหมุนกลับในที่แคบ การเข็นผ่านประตูบานพับ การกระดกล้อ หน้าวีลแชร์บนทางเรียบ การข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร การเข็นขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร การเคลื่อนย้ายตัวเพื่อขึ้นและลงแท็กซี่ การเอื้อมมือเพื่อกดเงินสดหรือเอื้อมไปที่ เคา์เตอร์ฝาก-ถอนของธนาคาร การขึ้นและลงบันไดเลื่อน การเข็นผ่านฝูงชนในซูเปอร์มาเกต การ เอื้อมหรือก้มหยิบของจากชั้นวางสินค้า และการเข็นไปที่แคบบริเวณเคา์เตอร์เพื่อชำระค่าสินค้า พบว่ายังไม่สามารถทำได้และ/หรือไม่มีความปลอดภัยขณะทำทักษะนั้น และเมื่อคิดเป็นร้อยละของ ความสามารถในการทำทักษะการใช้วีลแชร์ก่อนได้รับโปรแกรมฝึกทักษะการใช้วีลแชร์สำหรับ ผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง ได้เท่ากับร้อยละ 58.06 และร้อยละของความปลอดภัยในการทำทักษะ เท่ากับ 70.97

หลังจากให้โปรแกรมฝึกทักษะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง พบว่า ร้อยละของความสามารถในทักษะการใช้วีลแชร์และความปลอดภัยในการทำทักษะเพิ่มมากขึ้นเป็น ร้อยละ 96.77 (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 แสดงการประเมินทักษะการใช้วีลแชร์ก่อนเข้าร่วมวิจัย และขณะเข้าร่วมวิจัยของนักทวุติ

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	1. เดินไปข้างหน้า10เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
2. เดินไปข้างหน้า 10 เมตรในเวลา 30 วินาที	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
3. การเดินไปข้างหน้าในระยะทาง 100 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
4. การพับเบาะวีลแชร์และการเปิดเบาะเพื่อใช้วีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
5. การเลี้ยวหมุนกลับวีลแชร์ในพื้นที่ 1.5×1.5 เมตร		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	6. การเข็นถอยหลัง 5 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
7. เข็นผ่านทางแคบขนาด 90 เซนติเมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
8. การเข็นผ่านประตูบานพับ (การเปิดประตู การเข็นผ่าน และ ปิดประตู)		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
9. การเข็นผ่านประตูบานเลื่อน (การเปิดประตู การเข็นผ่าน และ ปิดประตู)	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	10.การเอื้อมหยิบของจากที่สูง	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
11. การหยิบวัตถุจากพื้น	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
12.การถ่าน้ำหนักบริเวณก้นขณะนั่งวีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
13.การเคลื่อนย้ายตัวจากวีลแชร์ไปที่เก้าอี้หรือเตียงระดับเดียวกันและย้ายตัวกลับมาที่วีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	14. การหลบหลีกสิ่งกีดขวางแบบสลับพื้นปลา	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
15. การเข็นขึ้นทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
16. การเข็นลงทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
17. การยกล้อหน้าวีลแชร์ บนทางเรียบไม่มีสิ่งกีดขวาง		×		×	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

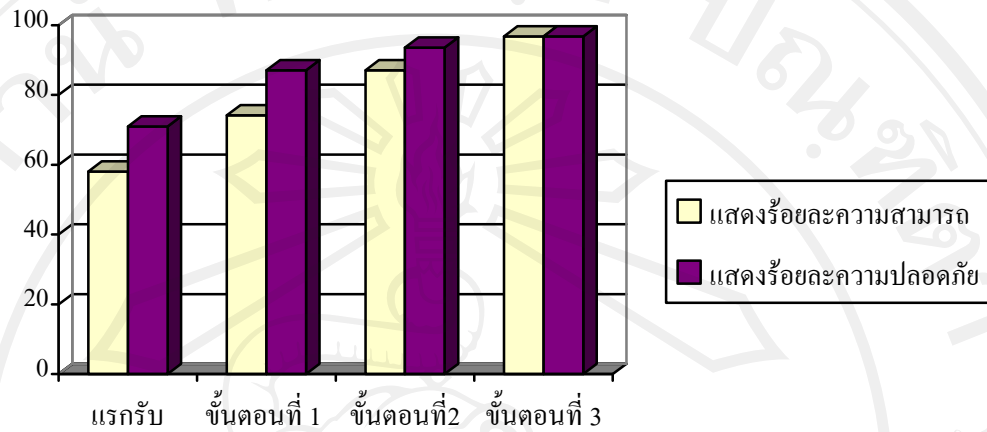
หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	18. ข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓
19. การขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร		x		x	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
20. การเคลื่อนย้ายตนเองจากวีลแชร์ไปยังเก้าอี้		x	✓			x	✓			x	x	✓		✓		
21. การเคลื่อนย้ายตนเองจากเก้าอี้ไปยังวีลแชร์		x	✓			x	✓			x	x	✓		✓		
22. การเข้าและออกจากลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	23.การเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
24. การเอื้อมมือไปที่ตู้กดเงินสดของธนาคาร		✗		✗		✗		✗	✓		✓		✓		✓	
25. การขึ้นบันไดเลื่อน		✗	✓			✗	✓			✗	✓		✓		✓	
26. การลงบันไดเลื่อน		✗	✓			✗	✓			✗	✓			✗		✗
27. การเลี้ยววีลแชร์ภายในซูเปอร์มาเกต	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
28. การเข็นผ่านฝูงชนภายในซูเปอร์มาเกต		✗		✗		✗		✗	✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์																							
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3															
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย												
29. การเอื้อมหรือการกั้นหีบของจากชั้นวางสินค้า		x		x		x		x	✓		✓		✓		✓													
30.การจัดการของในมือ (carry object)เพื่อเข็นวีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓													
31. เข็นล้อเข็นไปที่แคบบริเวณเคาน์เตอร์เพื่อชำระค่าสินค้า		x		x		x		x	✓		✓		✓		✓													
ร้อยละของคะแนน	58.06		70.97		74.19				87.10				87.10				93.55				96.77				96.77			

ภาพที่ 4 แสดงร้อยละของความสามารถและร้อยละของความปลอดภัย ในการทำทักษะการใช้วิลแชร์ในแต่ละขั้นตอนของนายนั้นทวุฒิ

จากภาพที่ 4 แสดงถึงความสามารถและความปลอดภัยในการทำทักษะการใช้วิลแชร์ของนายนั้นทวุฒิเพิ่มมากขึ้นหลังจากได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ เมื่อสิ้นสุดการให้โปรแกรมร้อยละของความสามารถในการทำทักษะการใช้วิลแชร์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.06 เป็นร้อยละ 96.77 และร้อยละของความปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 70.97 เป็นร้อยละ 96.77

4.3.3 ปรานี

เมื่อทำการประเมินแรกเริ่มความสามารถในการใช้วิลแชร์จากแบบประเมินทักษะการใช้วิลแชร์พบว่าทักษะการเข็นวิลแชร์ไปข้างหน้า การพับและการเปิดใช้เบาะวิลแชร์ การเข็นถอยหลัง การเข็นผ่านทางแคบ การเคลื่อนย้ายตัวจากวิลแชร์ไปที่เตียงและจากที่เตียงมาที่วิลแชร์ การหลบหลีกสิ่งกีดขวางไปทางซ้ายและขวา การเข็นขึ้นและลงทางลาด การเคลื่อนย้ายตนเองจากวิลแชร์เพื่อขึ้นแท็กซี่ และการเคลื่อนย้ายตัวจากแท็กซี่ไปยังวิลแชร์ การเข้าและออกจากลิฟต์ การเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์ การเลี้ยววิลแชร์ภายในซูเปอร์มาเกต การเข็นวิลแชร์ผ่านฝูงชนการจัดการของในมือ (carry object) และการเข็นวิลแชร์ไปที่แคบบริเวณเคาเตอร์เพื่อชำระสินค้า เป็นทักษะที่ปรานีสามารถทำได้และมีความปลอดภัย

อย่างไรก็ตาม ทักษะการเลี้ยวหมุนกลับในที่แคบ การเข็นผ่านประตูบานพับและเลื่อน การเอื้อมหยิบของจากที่สูง การหยิบวัตถุจากพื้น การถ่ายน้ำหนักบริเวณก้นขณะนั่งวิลแชร์ การ

กระดกคิ้วหน้าวีลแชร์บนทางเรียบ การข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร การขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร การเอื้อมมือเพื่อกดเงินสดหรือเอื้อมไปที่เคาน์เตอร์ฝาก-ถอนของธนาคาร การขึ้นและลงบันไดเลื่อน และการเอื้อมหรือก้มหยิบของจากชั้นวางสินค้า พบว่ายังไม่สามารถทำได้และ/หรือไม่มีความปลอดภัยขณะทำทักะนั้น และเมื่อคิดเป็นร้อยละของความสามารถในการทำทักะการใช้วีลแชร์ก่อนได้รับ โปรแกรมการฝึกทักะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง ได้เท่ากับร้อยละ 58.06 และร้อยละของความปลอดภัยในการทำทักะได้เท่ากับ 61.29

หลังจากให้โปรแกรมฝึกทักะการใช้วีลแชร์สำหรับผู้ที่เป็นอัมพาตครึ่งท่อนล่าง พบว่าร้อยละของความสามารถในทักะการใช้วีลแชร์และความปลอดภัยในการทำทักะเพิ่มมากขึ้นเป็นร้อยละ 96.77 (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 แสดงการประเมินทักษะการใช้วีลแชร์ก่อนเข้าร่วมวิจัย และขณะเข้าร่วมวิจัยของปราณี

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	1. เดินไปข้างหน้า 10 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
2. เดินไปข้างหน้า 10 เมตร ในเวลา 30 วินาที	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
3. การเดินไปข้างหน้าในระยะทาง 100 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
4. การพับเก็บเบาะวีลแชร์และการเปิดเบาะเพื่อใช้วีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
5. การเลี้ยวหมุนกลับวีลแชร์ในพื้นที่ 1.5×1.5 เมตร		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
					ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย	
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
6. การเข็นถอยหลัง 5 เมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
7. เข็นผ่านทางแคบขนาด 90 เซนติเมตร	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
8. การเข็นผ่านประตูบานพับ (การเปิดประตู การเข็นผ่าน และปิดประตู)		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
9. การเข็นผ่านประตูบานเลื่อน(การเปิดประตู การเข็นผ่าน และ ปิดประตู)		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	10.การเอื้อมหยิบของจากที่สูง		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓
11. การหยิบวัตถุจากพื้น		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
12. การถ่ายน้ำหนักบริเวณก้นขณะนั่งวีลแชร์		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
13. การเคลื่อนย้ายตัวจาก วีลแชร์ไปที่เก้าอี้หรือเตียงระดับเดียวกันและย้ายตัวกลับมาที่วีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
	14. การหลบหลีกสิ่งกีดขวางแบบสลับพื้นปลา	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓
15. การเข็นขึ้นทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
16. การเข็นลงทางลาดที่มีความชันมาตรฐาน	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
17. การยกล้อหน้าวีลแชร์ บนทางเรียบไม่มีสิ่งกีดขวาง		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
18. ข้ามธรณีประตูสูง 2 เซนติเมตร		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

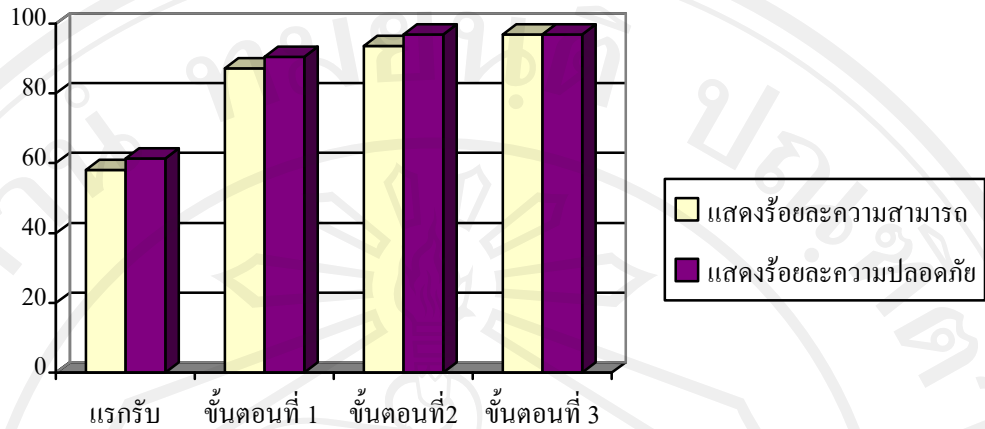
หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
					ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย	
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
19. การขึ้นทางต่างระดับสูง 5 เซนติเมตร		✗		✗	✓		✓		✓		✓		✓		✓	
20. การเคลื่อนย้ายตนเองจากวีลแชร์ไปยังเก้าอี้	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
21. การเคลื่อนย้ายตนเองจากเก้าอี้ไปยังวีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
22. การเข้าและออกจากลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
23. การเอื้อมเพื่อกดปุ่มลิฟต์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
					ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย	
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
24. การเอื้อมมือไปที่ตู้กดเงินสดของธนาคาร		✗		✗		✗		✗	✓		✓		✓		✓	
25. การขึ้นบันไดเลื่อน		✗		✗		✗		✗		✗		✗	✓		✓	
26. การลงบันไดเลื่อน		✗	✓			✗	✓			✗	✓			✗		✗
27. การเลี้ยววีลแชร์ภายในซูเปอร์มาเกต	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
28. การเข็นผ่านฝูงชนภายในซูเปอร์มาเกต	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

หัวข้อ	การประเมินทักษะ ก่อนเข้าร่วมวิจัย				ขณะฝึกทักษะการใช้วีลแชร์											
	ความสามารถ		ความปลอดภัย		เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 1				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 2				เมื่อเสร็จสิ้นขั้นตอนที่ 3			
					ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย		ความสามารถ		ความปลอดภัย	
	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	ทำได้	ทำไม่ได้	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย
29. การเอื้อมหรือการก้มหยิบของจากชั้นวางสินค้า		x		x		x		x	✓		✓		✓		✓	
30. การจัดการของในมือ (carry object) เพื่อเป็นวีลแชร์	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
31. เข็นล้อขึ้นไปที่เคบบริเวณเคาน์เตอร์เพื่อชำระค่าสินค้า	✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓		✓	
ร้อยละของคะแนน	58.06		61.29		87.10		90.32		93.55		96.77		96.77		96.77	

ภาพที่ 5 แสดงร้อยละของความสามารถและร้อยละของความปลอดภัย ในการทำทักษะการใช้วีลแชร์ในแต่ละขั้นตอนของนางสาวปราณี

จากภาพที่ 5 แสดงถึงความสามารถและความปลอดภัยในการทำทักษะการใช้วีลแชร์ของปราณีเพิ่มมากขึ้น หลังจากได้รับ โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ เมื่อสิ้นสุดการให้โปรแกรมร้อยละของความสามารถในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.06 เป็นร้อยละ 96.77 และร้อยละของความปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 61.29 เป็นร้อยละ 96.77

สรุปผลจากการให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ของผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คน

เมื่อประเมินแกร็บผู้เข้าร่วมวิจัยมีทักษะการใช้วีลแชร์ที่แตกต่างกัน ซึ่งส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมวิจัยจะมีปัญหาในทักษะการกระดกล้อหน้าของวีลแชร์ การขึ้นหรือข้ามสิ่งกีดขวางที่มีความสูงต่างระดับจากพื้น 5 เซนติเมตร การเคลื่อนย้ายตนเองจากวีลแชร์เพื่อขึ้นแท็กซี่ การเคลื่อนย้ายตัวจากแท็กซี่ไปยังวีลแชร์ การเอื้อมเพื่อหยิบของจากที่ต่ำที่สูงหรือเพื่อการทำกิจกรรมต่างๆ และการขึ้นและลงบันไดเลื่อน เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คนได้รับ โปรแกรมการฝึกใช้วีลแชร์ครบทั้ง 9 ครั้งพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คน มีระดับความสามารถและมีระดับความปลอดภัยในการทำทักษะการใช้วีลแชร์เพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตามผลของการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์พบว่า มี 1 ทักษะที่ผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คน ยังไม่สามารถทำได้คือทักษะการลงบันไดเลื่อนเท่านั้น จากการฝึกการลงบันไดเลื่อนทั้งหมด 3 ครั้ง ผู้วิจัยพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยแต่ละคนมีทักษะการลงบันไดเลื่อนดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ยังไม่สามารถทำได้ อย่างอิสระ (independent) ซึ่งในครั้งสุดท้ายของการฝึกลงบันไดเลื่อนเอกสิทธิ์และนันท์วุฒิชัยต้อง

ได้รับคำแนะนำและต้องช่วยเหลือเพียงเล็กน้อย และปราชญ์ยังต้องได้รับคำแนะนำและต้องดูแลอย่างใกล้ชิดขณะฝึกทักษะนี้

จากการสอบถามผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คนเกี่ยวกับการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ ทั้ง 3 คนพูดไปในแนวทางเดียวกันคือ การฝึกจากทักษะที่ง่ายไปสู่ทักษะที่ยากมากขึ้นเรื่อยๆ และการฝึกแต่ละทักษะแบ่งเป็น 3 ครั้งเป็นสิ่งที่ดีและเป็นจำนวนที่เหมาะสมอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามเมื่อสิ้นสุดการให้โปรแกรมปราชญ์กล่าวว่า “ถ้าได้ฝึกลงบันไดเลื่อนมากกว่านี้ หนูว่าน่าจะลงบันไดเลื่อนได้ น่าเสียดาย”

4.4 ประโยชน์ ข้อควรปรับปรุงของโปรแกรม และการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เข้าร่วมวิจัย

จากวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ต้องการศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สภาพแวดล้อมจริงของผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับประโยชน์และข้อควรปรับปรุงของโปรแกรม โดยการสัมภาษณ์ดำเนินการเมื่อเสร็จสิ้นการให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ทั้ง 3 ครั้งแล้ว 1 วัน และสัมภาษณ์เกี่ยวกับประโยชน์การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อมเมื่อแล้วเสร็จโปรแกรมแล้ว 1 เดือน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ทั้ง 2 ครั้ง สามารถสรุปโดยใช้แบบจำลอง PEOP เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ได้ดังนี้

4.4.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (environment)

1. สิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้น (built environment)

จากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมวิจัยและการสังเกตสิ่งแวดล้อมในการไปสัมภาษณ์ในสถานที่อยู่อาศัยของผู้เข้าร่วมวิจัย พบว่าสิ่งแวดล้อมในชุมชนของผู้เข้าร่วมวิจัยทั้ง 3 คน ยังคงมีอุปสรรคอยู่ ดังคำกล่าวของเอกสิทธิ์หลังจากเสร็จการเข้าร่วมโปรแกรม และกลับไปอยู่ที่บ้านแล้ว 1 เดือนว่า “ผมเคยออกไปกินก๋วยเตี๋ยวอยู่ครับ ต้องให้พี่เขยพาไป ไม่กล้าเข็นรถเข็นไปเอง รถเขยจะทางขรุขระด้วย”

จากการสังเกตของผู้วิจัยพบว่า ระยะทางจากบ้านของเอกสิทธิ์ถึงร้านก๋วยเตี๋ยวประมาณ 200 เมตร ต้องออกจากซอยเข็นผ่านริมถนน โดยทางออกจากซอยเป็นทางลาดชันและขรุขระร่วมกับมีทางยกระดับระหว่างพื้นถนนในซอยที่เป็นทางลาดกับถนนใหญ่สูงประมาณ 3 เซนติเมตร ถนนใหญ่เป็นถนน 2 เลน รถสวนกันพอดี แต่ไม่มีทางเท้าด้านข้าง ไม่มีฟุตบาท จากอุปสรรคทางสิ่งแวดล้อมนี้ทำให้เอกสิทธิ์ไม่กล้าที่จะออกสู่ถนนด้วยตนเอง นอกจากนั้นในการเดินทางไปยัง

สถานที่ต่างๆ ผู้เข้าร่วมวิจัยยังคงต้องคำนึงถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อมของสถานที่นั้นๆก่อนเดินทาง ดังเช่นนนทวุฒิกล่าวว่า

“เวลาผมจะไปที่ไหน ต้องมีห้องน้ำคนพิการด้วยนะ เพราะผมต้องสวนฉี่ [ปัสสาวะ: ผู้วิจัย] เพื่อไปนาน ต้องเตรียมอุปกรณ์ไปเลย ผมก็จะให้แฟนไปสำรวจก่อนว่ามีห้องน้ำคนพิการรึเปล่า ถ้ามีก็โอเค บางห้างก็มี บางห้างก็ไม่มี ห้างใหม่ๆผมว่าน่าจะมีนะ เพราะรัฐบาลเค้าณรงค์ให้สิทธิคนพิการ”

นอกจากนั้นปราณีได้ให้ข้อมูลอุปสรรคจากสิ่งแวดล้อมในการใช้ชีวิตเร่ร่อนนอกบริเวณบ้านของตนเอง โดยปราณีกล่าวว่า

“เวลาออกนอกบ้านเงิน [วีลแชร์: ผู้วิจัย] ไปบนฟุตบาท ก็จะมีหลุม ทางขรุขระ เพราะว่าเขาปูด้วยตัวหนอน แล้วอย่างบางที่แถวนั้นเขาเลี้ยงหมา ก็ต้องเงินหลบเอา หนูไม่ค่อยเงินบนฟุตบาทเท่าไร เพราะว่ามันไม่เรียบ แต่ว่าพื้นข้างล่างคือถนน มันจะเอียง คือมันเอียงให้น้ำไหลลง ตรงกลางถนนจะสูงกว่าด้านข้าง ก็จะเงินยากเหมือนกัน ก็เลยใช้มือข้างเดียวเงิน ถ้าเงิน 2 ข้าง มันจะเลี้ยวลงๆ ก็เลยเงินข้างเดียว เวลารถวิ่งผ่านก็กลัวเหมือนกัน”

2. ระบบเศรษฐกิจและนโยบายทางสังคม (social and economic system)

ไม่ได้มีแต่เพียงสิ่งแวดล้อมที่ถูกสร้างขึ้นเท่านั้น ที่ส่งผลกระทบต่อในการประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิต จากการสัมภาษณ์ยังพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจหรือระดับรายได้ของผู้เข้าร่วมวิจัยยังส่งผลกระทบต่อโอกาสในการประกอบกิจกรรมของนนทวุฒิด้วย โดยนนทวุฒิกล่าวว่า “ตั้งแต่กลับจากโรงพยาบาลผมว่าจะไปกินข้าวที่ห้างนะ แต่ยังไม่ไปเพราะไม่มีเงิน ก็ตอนอยู่ที่โรงพยาบาลค่าใช้จ่ายมันเยอะแยะเลย แล้วเงินที่รัฐบาลให้คนพิการ ก็ไม่เข้าบัญชีมาหลายเดือนแล้ว เขาบอกว่ารัฐบาลยังไม่ให้งบมา”

3. สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม (cultural environment)

อย่างไรก็ตามสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมยังคงมีบทบาทกับผู้เข้าร่วมวิจัย เพื่อนบ้านหรือบุคคลรอบข้างยังคงคอยให้ความช่วยเหลือกับนนทวุฒิเมื่อประสบปัญหาในการใช้ชีวิตเร่ร่อน โดยนนทวุฒิเล่าว่า “บางที่ฝนตกมีซีเมนต์ มันก็ฝัง [เงินวีลแชร์: ผู้วิจัย] พอเด็กแถวบ้านมาเจอ เขาก็

สวัสดิ์ศิม ถามว่าผมจะไปไหน เขาก็มาช่วยผมเช่นกัน ใหญ่เลย ก็สบายไม่ต้องเงินเอง แถวนี่คนรู้จักผมเยอะ”

4.4.2 ประโยชน์ของโปรแกรมฝึกทักษะการใช้วีลแชร์

4.4.2.1 ประโยชน์ทางด้านบุคคล (person)

การวิจัยครั้งนี้ ยังส่งผลทางบวกต่อปัจจัยทางด้านจิตใจของผู้เข้าร่วมวิจัย เนื่องจากโปรแกรมการวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของ โปรแกรมที่มีการเข้าสู่ชุมชนด้วย คือ การฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ในขั้นตอนที่ 2 ที่ทำการฝึกภายในโรงพยาบาลได้แก่ การไปโรงอาหาร การไปธนาคาร และการไปไหว้พระ และการฝึกขั้นตอนที่ 3 ที่ห้างสรรพสินค้า ซึ่งการส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทำทุกอย่างเหมือนคนปกติ การเดินทางไปในสถานที่ต่างๆ หรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้ลดความรู้สึกต่ำต้อยในตนเองลง (56) หลังจากการให้โปรแกรมแล้ว ผู้เข้าร่วมวิจัยรู้สึกมั่นใจในการเข้าสู่ชุมชน และภูมิใจในตนเองที่สามารถทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง ดังคำกล่าวของเอกสิทธิ์ที่ว่า “โปรแกรมนี้จะทำให้ผมสามารถเข้าร่วมกับชุมชนได้มากขึ้นครับ เพราะทำให้มั่นใจกล้าแสดงออกที่ผ่านมามีไม่กล้าเพราะกลัวสายตาคน คืออายครับ ผมคิดว่าถ้ากลับบ้านแล้วคงจะเข้าชุมชนแถวบ้าน” โดยก่อนเข้าร่วมวิจัยเอกสิทธิ์ไม่ได้ออกนอกบ้าน นอกจากไปโรงพยาบาลเพื่อพบแพทย์ เนื่องจากความเขินอายและมีทักษะการใช้วีลแชร์ที่ไม่เพียงพอ แต่เมื่อเข้าร่วมวิจัยแล้วเอกสิทธิ์ได้ใช้วีลแชร์ออกไปทานข้าวนอกบ้าน และไปหาตลาดที่ทำงานของมารดา แสดงให้เห็นว่าเอกสิทธิ์มีความมั่นใจในการเข้าสู่สังคมมากยิ่งขึ้น

ก่อนเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ นันทวุฒิไม่เคยใช้วีลแชร์เดินทางไปนอกสถานที่พักอาศัย ยกเว้นการเดินทางไปโรงพยาบาลและบริเวณละแวกใกล้ๆบ้าน เนื่องจากความไม่มั่นใจในการเข้าสู่ชุมชน หลังจากเข้าร่วมวิจัยนันทวุฒิมีระดับความสามารถในการใช้วีลแชร์เพิ่มมากขึ้น ทำให้นันทวุฒิรู้สึกมั่นใจในการเข้าสู่ชุมชนและภาคภูมิใจที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้มากขึ้น โดยการกล่าวว่า

“โปรแกรมนี้มีประโยชน์ ช่วยเพิ่มความมั่นใจในตัวเอง มั่นใจทางสังคม มันไม่ใช่มั่นใจในการเข็นรถอย่างเดียว แต่เมื่อก่อนไม่เคยออกไปไหน ทำให้ไม่มั่นใจ และถ้าไปโรงพยาบาลหมอนัด แล้วไม่มีรถที่บ้านก็ยังไม่ไปแท็กซี่เองได้ โดยไม่ต้องเลื่อนนัด แต่เมื่อก่อนต้องเลื่อนนัด เดียวนี้เข็นรถได้เองแล้ว [ย้ายตัวจากวีลแชร์ไปเข็นรถนั่งส่วนบุคคล: ผู้วิจัย] เป็นอะไรที่ภาคภูมิใจเลยจริงๆ”

4.4.2.2 ด้านกิจกรรมการดำเนินชีวิต (occupation) และความสามารถในการประกอบกิจกรรม (performance)

จากการเก็บข้อมูลแบบกรณีศึกษาพบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยแต่ละรายมีความสามารถในการใช้วีลแชร์เพิ่มมากขึ้นหลังจากได้รับโปรแกรมนี้ และจากการสัมภาษณ์หลังจากผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับโปรแกรมแล้วเสร็จ 1 วัน พบว่าผู้เข้าร่วมวิจัยทุกคนมีความคิดที่จะนำทักษะในการใช้วีลแชร์ที่เพิ่มมากขึ้นนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองเมื่ออยู่ที่บ้าน เช่น เอกสิทธิ์ผู้ที่ไม่เคยใช้วีลแชร์ออกนอกบ้าน นอกจากการพบแพทย์ตามการนัดหมาย และต้องได้รับการช่วยเหลือในการใช้วีลแชร์ในหลายๆด้านแล้วว่า

“โปรแกรมนี้มีประโยชน์ในเรื่องของการใช้รถเข็นครับ แล้วก็ยังมีประโยชน์ในเรื่องของการใช้ชีวิตประจำวันด้วย อย่างเรื่องการใช้ชีวิตนอกร้าน ผมคิดว่าถ้ากลับบ้านแล้วจะเข้าชุมชนแถวบ้าน ผมอยากยกล้อหน้า และขึ้นพื้นต่างระดับ ผมอยากจะทำ และไปห้างช้อปปิ้งขึ้นบันไดเลื่อนอยากทดลองจะได้มีความกล้า จะได้เพิ่มความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัย อย่างทักษะการขึ้นรถ [ย้ายตัวจากวีลแชร์ไปขึ้นรถนั่งส่วนบุคคล: ผู้วิจัย] ทำให้ทำได้เอง แต่ก่อนต้องมีคนอุ้มขึ้นลง ทำไม่ได้เลย”

หลังจากนั้นทงุฒิได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์แล้ว ทำให้สามารถย้ายตัวจากวีลแชร์ขึ้นรถนั่งส่วนบุคคลได้ อย่างไรก็ตามรถที่บ้านของนันทงุฒิเป็นรถกระบะที่เบาของรถมีความสูงมากกว่ารถเก๋ง นันทงุฒิมีความคิดเห็นว่าจะนำทักษะการใช้วีลแชร์ที่ได้รับการฝึกไปใช้ในชีวิตประจำวัน และคิดจะนำความสามารถที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้ในการย้ายตัวจากวีลแชร์ขึ้นและลงรถกระบะด้วย โดยกล่าวว่า

“จะนำทักษะที่ฝึกมาไปใช้แน่นอน 80 เปอร์เซ็นต์ ในด้านการไปไหน มาไหนโดยที่ไปด้วยตัวคนเดียว หรือไม่ก็ใช้ในการทำอะไรที่ฝึกมาให้คล่องขึ้น ทั้งที่อาจจะทำเป็นอยู่บ้างแล้ว ในกรณีไปห้างหรือการฝึกขึ้นลงรถเก๋ง คือการขึ้นลงรถเก๋ง มีประโยชน์มากที่สุดแล้วที่บ้านผมเป็นรถกระบะ คิดว่าอาจจะพัฒนาไปถึงการขึ้นลงรถกระบะในอนาคต”

หลังจากผู้เข้าร่วมวิจัยกลับเข้าสู่ชุมชนแล้ว 1 เดือน ผู้เข้าร่วมวิจัยได้นำทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน เอกสิทธิ์ นันทงุฒิ และปราณี กล่าวในทำนองเดียวกันว่าโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ ช่วยเพิ่มศักยภาพในการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยนันทงุฒิได้นำ

ความสามารถที่ได้รับจากโปรแกรมในด้านการย้ายตัวจากวิลแชร์ขึ้นและลงรถเก๋ง ไปปรับประยุกต์ใช้ทำให้มีความสามารถในการย้ายตัวจากวิลแชร์ขึ้นรถกระบะได้ด้วยตนเอง นั้นทูลเกล้าว่า

“เมื่อก่อนออกไปข้างนอก การขึ้นรถ [ย้ายตัวจากวิลแชร์ไปขึ้นรถนั่งส่วนบุคคล: ผู้วิจัย] ไม่เคยขึ้นเองเลย มีแต่คนงานแบกขึ้นรถอย่างเดียว แต่คราวนี้ขึ้นรถเองครับ รถกระบะด้วย วันนั้นพ่อบอกว่าจะเอารถมิแคป รถกระบะตอนเดียวไปโรงพยาบาล แฟนก็บอกให้ผมนั่งข้างหลัง ก็ต้องแบกกันขึ้นไป ผมบอกว่าไม่เอาหรอก แฟนผมพูดว่า “แล้วพี่จะขึ้นเองได้หรือ” ผมตอบว่าได้ รถกระบะก็ขึ้นได้ ขึ้นมาแล้วสบาย คือนั่งถนัดมากขึ้น ไม่ต้องมีใครจับ [ช่วยเหลือเวลาขึ้นรถ: ผู้วิจัย] อะไรเลย”

นอกจากนั้นในกรณีของเอกสิทธิ์ที่พบว่า ก่อนเข้าร่วมการวิจัยไม่สามารถเงินวิลแชร์ออกนอกบ้านได้ เพราะประตูทางเข้าบ้านและประตูทางเข้าด้านข้างบ้านมีทางยกระดับสูงประมาณ 4 เซนติเมตร ต้องให้ญาติช่วยเหลือในการเข็นออกนอกตัวบ้านหรือเข็นเข้าบ้าน แต่หลังจากได้รับโปรแกรมนี้อาจสามารถใช้วิลแชร์ในการทำกิจกรรมประจำวันต่างๆได้ด้วยตนเอง เช่น การเงินวิลแชร์ออกนอกตัวบ้านเพื่อนั่งเล่นที่แคร่หน้าบ้าน ที่ต้องเงินวิลแชร์ผ่านทางต่างระดับ โดยเอกสิทธิ์กล่าวว่า “ผมเข็นรถเข็นขึ้นเองได้หมดแล้วครับ ทั้งทางเข้าหน้าบ้าน และก็ข้างบ้าน [เข็นผ่านประตูที่มีทางยกระดับ: ผู้วิจัย] ผมก็ยกล้อหน้าแล้วเข็นเข้าไปเองครับ”

นอกจากความสามารถในการใช้วิลแชร์ที่เพิ่มมากขึ้นแล้ว ในเรื่องของความปลอดภัยในการใช้วิลแชร์ยังเพิ่มมากขึ้นด้วย เช่นในกรณีของปราณีก่อนเข้าร่วมโปรแกรมวิจัยปราณีจะตกจากวิลแชร์ หรือทำวิลแชร์ล้มหงายหลังเสมอ แต่หลังจากได้รับโปรแกรมและกลับเข้าสู่ชุมชนแล้วปราณีสามารถนำเทคนิคต่างๆไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การล้อคล้อวิลแชร์ก่อนการย้ายตัวจากวิลแชร์ขึ้นเตียงหรือการหยิบของจากพื้น จากการได้รับคำแนะนำให้ล้อคล้อวิลแชร์ตลอดการเข้าร่วมโปรแกรม หรือความสามารถในการยกล้อหน้าวิลแชร์ที่ปราณีสามารถยกค้างไว้ได้และควบคุมไม่ให้หงายไปด้านหลังได้หลังจากได้รับโปรแกรม ทำให้ไม่เกิดอุบัติเหตุจากการใช้วิลแชร์ โดยปราณีกล่าวว่า “ตั้งแต่กลับมาที่บ้าน หนูไม่เคยล้มเลย เหมือนกับว่าเคยฝึกใช้รถเข็น เลยทำให้รู้ว่าจะต้องทำยังไง อย่างการขึ้นเตียงที่ก็เตือนว่าต้องล้อคล้อก่อน เมื่อก่อนหนูไม่ค่อยล้อคล้อ อีกอย่างเดี๋ยวนี้ก็กระดกล้อหน้าได้ ก็ควบคุมได้ทำให้ไม่หงายไปข้างหลังค่ะ”

4.4.2.3 ด้านกิจกรรมที่มีความหมายต่อบุคคล (occupational performance)

ความสามารถในการใช้วีลแชร์ที่เพิ่มขึ้นไม่เพียงแต่ทำให้เพิ่มความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันเท่านั้น แต่ยังมีการนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการใช้วีลแชร์ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและกิจกรรมยามว่างด้วย หลังจากกลับเข้าสู่ชุมชนแล้วปราณินำทักษะที่รับไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพหรือลูกปิดขาย ปราณินต้องไปซื้อของที่สำเพ็งที่ต้องใช้ทักษะการเข็นวีลแชร์ในทางสัญจรที่แคบ การเข็นผ่านฝูงชน การข้ามถนนและการเข็นในทางขรุขระ โดยในระยะแรกปราณินให้มารดาไปด้วยโดยกลัวว่าจะเกิดอุบัติเหตุ แต่เมื่อมีความชำนาญมากขึ้นปราณินสามารถไปซื้อของได้โดยลำพัง ปราณินกล่าวว่า

“เดี๋ยวนี้ไปขายของแล้วค่ะ ขายแถวบ้านวันเสาร์ อาทิตย์ เวลาไปขายก็ไปกับแม่ค่ะ เพราะแม่ต้องขับรถไปส่ง แล้วก็ช่วยกันขาย ก็ขายดีเหมือนกัน บางวันก็ได้เป็นพัน แต่ต้องไปซื้อลูกปิดที่สำเพ็ง มาร้อยเป็นตุ๊กตา เมื่อก่อนไม่เคยไปสำเพ็ง ไม่กล้าไป เพราะว่าที่สำเพ็งคนเยอะ กลัวจะเข็นหมุนรถเข็นไปชนของที่เขาขาย แล้วกลัวทางเข็นรถจะไม่ดีด้วย พอได้ฝึกใช้รถเข็นแล้ว ก็คิดว่าน่าจะไปได้ ก็เลยลองไปเองค่ะ”

นอกจากนี้ กิจกรรมยามว่างของนนทวุฒิก่อนเข้าร่วมวิจัย คือการปลูกต้นไม้อยู่บริเวณรอบพื้นที่บ้าน แต่หลังจากได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์และกลับเข้าสู่ชุมชนแล้ว นนทวุฒิมีความสามารถในการย้ายตัวจากวีลแชร์ขึ้นและลงรถกระบะได้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถไปทำกิจกรรมต่างๆภายนอกบ้านร่วมกับครอบครัวได้ โดยกล่าวว่า “ผมขึ้นรถเองได้แล้ว [ย้ายตัวจากวีลแชร์ไปขึ้นรถนั่งส่วนบุคคล: ผู้วิจัย] เมื่อก่อนที่ผ่านมา ผมไปปล่อยปลาที่วัด เป็นวัดที่ติดกับคลอง ต้องขึ้นรถไปประมาณ 4 กิโลเมตร [กิโลเมตร: ผู้วิจัย] นั่นเป็นสถานที่แรกที่ไ้ไปนอกจากโรงพยาบาล”

จากประสบการณ์ที่กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยมีระดับความสามารถในการประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิตเพิ่มมากขึ้น จากการได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ในครั้งนี้ กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยยังมีความคิดในการจะนำโปรแกรมที่ได้รับนี้ไปพัฒนาต่อยอด เพื่อเพิ่มความสามารถในการใช้วีลแชร์ของตนเอง ดังเช่นปราณินที่หลังจากได้รับโปรแกรมแล้ว สามารถกระดกล้อหน้าและยกล้อข้างเอาไว้ได้เป็นเวลานาน และเมื่อวีลแชร์จะหงายหลังขณะกระดกล้อหน้า ปราณินสามารถที่จะดึงล้อหลังของวีลแชร์เพื่อให้วีลแชร์สมดุลและไม่หงายหลังได้ โดยปราณินเล่าว่า “เห็นคนอื่นเขาขึ้นบันไดธรรมดา [ใช้วีลแชร์ขึ้นบันได: ผู้วิจัย] ก็คิดว่าถ้ากระดกล้อหน้าค้างไว้ได้ก็อาจจะขึ้นบันได

ธรรมดาได้เอาไปต่อยอด หรือว่าบางทีรถมันอาจจะหายแต่เราก็ทรงตัวได้ เกร็งไว้ได้ จับจังหวะได้ มันจะได้ไม่หาย”

4.4.3 ข้อควรปรับปรุงของโปรแกรม

หลังจากให้โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์แล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ถึงข้อควรปรับปรุงของโปรแกรมนี้นี้ ทำให้สรุปได้ว่าโปรแกรมนี้นี้มีข้อควรปรับปรุงทั้งหมด 3 ประเด็นดังนี้

4.4.3.1 ควรปล่อยให้ทำคนเดียวเพื่อสร้างความมั่นใจ

โปรแกรมที่ได้รับในครั้งนี้ช่วยเพิ่มความสามารถและความมั่นใจในการออกสู่สังคม แต่อย่างไรก็ตามการได้รับโปรแกรมในทุกขั้นตอนจะมีผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคอยช่วยเหลือเมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยประสบปัญหาขณะได้รับโปรแกรม เช่น การเดินผ่านฝูงชนจำนวนมากที่ห้างสรรพสินค้า หรือการขึ้นหรือลงบันไดเลื่อน และเมื่อเอกสิทธิ์ได้รับโปรแกรมแล้ว 1 เดือน ได้นำทักษะที่ได้รับออกสู่ชุมชน เช่น การไปรับประทานก๋วยเตี๋ยวนอกบ้าน หรือการไปหาตลาดที่ทำงานโดยมีระยะทางห่างจากบ้านประมาณ 300 เมตร แต่ทั้งนี้เอกสิทธิ์ยังไม่มั่นใจที่จะออกสู่ชุมชนลำพัง โดยจะต้องมีญาติไปด้วยเสมอ ได้ให้ความคิดเห็นว่าการได้ฝึกทักษะการใช้วีลแชร์เพียงลำพังด้วยตัวเอง โดยเฉพาะขั้นตอนที่ 3 ที่ต้องออกนอกโรงพยาบาลไปที่ห้างสรรพสินค้า จะทำให้ตนเองมีความมั่นใจและมีความกล้าที่ออกสู่ชุมชนได้มากยิ่งขึ้น โดยเอกสิทธิ์กล่าวว่า “อยากให้การไปซื้อของที่ห้าง ปล่อยให้ผมไปซื้อคนเดียวเลย คือถ้าพาไปถึงที่ห้างแล้ว ก็ปล่อยให้ผมไปซื้อของกลับมาให้ได้ ถ้ามีคนไปด้วยตลอด พอกลับมาบ้านก็ยังไม่มั่นใจ ยังไม่กล้าไปซื้อของที่ห้างคนเดียวครับ” อย่างไรก็ตามผู้วิจัยไม่สามารถที่จะให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทำกิจกรรมต่างๆ โดยลำพังได้ เนื่องจากผู้เข้าร่วมวิจัยอาจจะได้รับอันตรายจากการฝึกใช้วีลแชร์ในชุมชนได้

4.4.3.2 เพิ่มระยะเวลาและจำนวนครั้งของโปรแกรมการฝึก

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้เข้าร่วมวิจัยจะได้รับการฝึกทักษะการใช้วีลแชร์ในแต่ละหัวข้อทั้งหมด 3 ครั้ง ปรากฏได้ให้ความเห็นว่า ถ้าได้เพิ่มจำนวนการฝึกในแต่ละหัวข้อมากขึ้น เพิ่มทั้งจำนวนครั้งและระยะเวลาการฝึก จะทำให้สามารถทักษะการใช้วีลแชร์ให้ดีขึ้นด้วย โดยปรากฏกล่าวว่า “ถ้าระยะเวลานานกว่านี้ก็ดีนะคะ ฝึกบ่อยๆ อย่างขึ้นเนิน ถ้าทำไม่ได้ ก็ให้ฝึกหลายๆครั้ง จนสามารถขึ้นได้ ให้เพิ่มระยะเวลาในการฝึก แล้วเพิ่มจำนวนวันด้วยค่ะ ให้ได้ฝึกนานๆ ให้คล่องกว่านี้”

ความคิดเห็นของผู้วิจัยคิดว่าการเพิ่มระยะเวลาและจำนวนครั้งในการฝึกนั้น จะทำให้เพิ่มความสามารถในการใช้วีลแชร์มากขึ้น จากการสังเกตของผู้วิจัยในการให้โปรแกรมนี้นี้พบว่า มีเพียงบางหัวข้อเท่านั้นที่ควรที่จะเพิ่มระยะเวลาและจำนวนครั้งในการฝึก โดยมากแล้วมักจะเป็นการฝึก

วิลแชร์ขั้นสูง เช่น การกระดกล้อหน้า การกระดกล้อหน้าขึ้นสิ่งกีดขวาง และการขึ้น-ลงบันไดเลื่อน ส่วนหัวข้อการฝึกวิลแชร์ขั้นพื้นฐาน เช่น การก้มหยิบของจากที่สูงหรือจากพื้น การเปิดหรือการปิด ประตู ผู้เข้าร่วมวิจัยมักจะทำได้ภายในระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้กำหนดในขั้นตอนการวิจัย

4.4.3.3 เพิ่มหัวข้อในโปรแกรมการฝึก

การใช้วิลแชร์เป็นทักษะที่มีความหลากหลาย และบางทักษะ โดยเฉพาะทักษะขั้นสูงที่มีการใช้ทักษะขั้นสูงมากอาจจะเกิดอันตรายกับผู้เข้าร่วมวิจัยได้ ทำให้การพัฒนาโปรแกรมครั้งนี้ไม่ได้ครอบคลุมทักษะการใช้วิลแชร์ทั้งหมด ได้แก่ การขึ้นและลงทางลาดชัน 10 องศา การขึ้นและลงทางต่างระดับสูง 15 เซนติเมตร การกระดกล้อหน้าค้างไว้ 30 วินาที การหมุน 180 องศาขณะที่ก้มล้อหน้าค้างไว้ และการใช้วิลแชร์ขึ้นและลงบันได (27) ดังนั้นผู้เข้าร่วมวิจัยจึงได้เสนอแนะให้ผู้วิจัยเพิ่มเติมทักษะอื่น ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยคิดว่ามีความจำเป็นในการใช้วิลแชร์ เนื่องจากมีประสบการณ์ตรงในปัญหาเหล่านั้น ดังเช่นปราณีที่มีประสบการณ์ตกจากวิลแชร์ หรือวิลแชร์ล้มบ่อย และจะต้องให้มารดาช่วยเหลือในการกลับขึ้นสู่วิลแชร์ จึงสะท้อนให้เห็นถึงการเพิ่มทักษะการฝึกขึ้นวิลแชร์จากพื้น และการลงจากวิลแชร์ไปนั่งที่พื้น โดยปราณีกล่าวว่า

“หนูตกจากรถเข็น [วิลแชร์: ผู้วิจัย] บ่อยๆ เพราะยังใช้รถเข็นไม่คล่อง แล้วหนูก็เป็นคนที่ลุกลี้ลุดกลน ไม่ค่อยถือค้ำรถเข็น แม้แต่ก่อนหน้าที่จะมาโรงพยาบาลก็ยังล้มอยู่ ล้มตรงเนินที่จะไปบ้านยาย หัวฟาด มีนเลือด ต้องเรียกแม่กับยายมาช่วยอุ้มขึ้น ดังนั้นหนูคิดว่าน่าจะเพิ่ม โปรแกรมการฝึก การย้ายตัวจากพื้นขึ้นรถ เพราะว่าแบบนี้ต้องใช้แรงแขนเยอะ หนูคิดว่าต้องฝึกก่อนถึงจะขึ้นรถเข็นเองได้”

จากผลการศึกษาจะเห็นได้ว่า โปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ที่ผู้เข้าร่วมวิจัยได้รับจากโปรแกรม ทำให้ผู้เข้าร่วมวิจัยทุกรายมีระดับความสามารถ และมีความปลอดภัยในการใช้วิลแชร์เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งผู้เข้าร่วมวิจัยทุกรายได้นำทักษะการใช้วิลแชร์ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการประกอบกิจกรรมการดำเนินชีวิต ในด้านการทำกิจวัตรประจำวัน นำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชีพ หรือใช้ในการประกอบกิจกรรมยามว่าง ทั้งนี้เมื่อผู้เข้าร่วมวิจัยกลับเข้าสู่ชุมชนแล้ว ทำให้มีประสบการณ์ในการใช้วิลแชร์ในบริบทของตนเอง และทราบข้อจำกัดของโปรแกรมการฝึกทักษะการใช้วิลแชร์ในครั้งนี้ จึงให้ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงโปรแกรมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การนำไปใช้มากยิ่งขึ้น